

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERȚIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA ȘI ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Avis stipendiștilor diecesani!

Stipendiștii fundațiunilor diecesane sunt poftiți să-și prezinte la Venerabilul Consistor diecesan, testimoniile școlare de pe anul școlar expirat, până în 1/14 Iulie a. c. În lipsa acestor testimonii li-se vor sista stipendiile.

O greșală.

(1/2) Poporul nostru luptă cu multe greutăți și neajunsuri, începând dela cel din urmă ziuș și terminând cu cel mai înalt slujbaș. Și este firesc, este explicabil acest lucru, căci săraci suntem peste tot, atât ca particulari, cât și ca instituțiuni.

Dar' nu bogăția este vârtutea și asigurarea trăiniciei neamului, ci răbdarea și îndrumarea sa firească spre progres, râvna lui de înălțare prin muncă. Fără îndoială, averea materială este un puternic și impunător mijloc în lupta pentru înaintare; și precumpănind între alte calități, duce la izbândă sigură.

Nu însă numai ale trupului sunt cele ce mulțumesc pe om, căci și sufletul își cere partea sa. Și dacă vom răsfoi istoria neamurilor, vom vedea că adese-ori praf și pulbere s'a ales din puterea îngrămădită în aur, și biruit-a lumea avântul sufletelor.

Dar' ca sufletele să prindă avânt pentru viață nouă, pentru înaintare spre înalte idealuri, se cere cetit, învățatură, carte. Și unde se primește învățatura de carte? Unde se deschid orizonturi largi și sublime gândirei, credinței și avântului omenesc? De sigur, în școală!

Eată dar', încotro trebuie să ne întoarcem gândirile, preocupățiunea și îngrijirea deosebită: asupra școlii, care trebuie să ne oțelească, pentru a ne ști apăra »sărăcia și nevoile și neamul...«

Să nu ne înspăimântăm de proiecte de legi și regulamente, de tendințe contrare regulilor firei și străine gândirei cumpănite; căci nu legile fac școala, nici bună nici rea; o pot face târzielnică și greoaie, dar' nu o fac pe dânsa. Școala o face învățătorul!

Învățătorul este școala; duhul și dragostea lui, credința lui, sunt sămânțele cari dau rod.

De aceea, nu trebuie să ne înspăimânte nimic ce vine din afară, până vom fi noi bărbați.

Dar' om nu s'a pomenit în lume, pământean, care singur, din puterile lui, să facă minuni; și minunate și strălucite fapte a săvârșit în lumea aceasta câte un om, în jurul cărui s'au adunat și după care au mers mulțimi, mânăte de credință sinceră, în lupta pentru ideal.

Sprijinul, ajutorul celor buni, le trebuiește deci oamenilor de seamă, oamenilor aleși, pentru a-și putea împlini misiunea. Ear' acel sprijin numai atunci primește dela Dumnezeu binecuvântare, dram spre izbândă, când este dat cu toată inima. Și este o datorință morală a celor ce vor să trăiască, să se valideze și să înainteze, ca scut și sprijin să se facă aleșilor, înaintemergătorilor lor. Cei-ce altfel fac, contra lor înșiși lucrează.

Cum va duce dascălul spre lumină pe urmașii noștri, dacă noi sprijin nu-i vom da, dacă mijloace nu-i vom pune la îndemână pentru a-și împlini chemarea? Dacă copiii nu vor umbla la școală; dacă școala nu va avea cele de trebuință pentru învățatură; dacă învățătorul își va bate capul cu grijile zilei de mâne; dacă pentru a nu răbda foame va căuta să se ocupe și cu altceva decât cu școala, — cum va putea să-și împlinească el rolul de ales pentru o mare misiune, misiunea luminării poporului?

Dacă credincioșii, folosindu-se rău de drepturile lor, în loc să mențină salariile învățătoresți din comune fruntașe, punând condițiuni de cvalifi-

cație superioară, distinsă, pentru cei ce vor să fie aleși și stabilind obligamente de ex.: de dezvoltarea și conducerea de cor, întemeierea de societate de lectură, reuniune agricolă, bancă populară, etc. etc., — reduc salariile (acolo unde stațiunile devin vacante) la minimalul posibil: cum se vor găsi aleși, cari să se îmbulzească la muncă mare cu răsplată slabă?

Nu vei putea cere muncitorului, decât după plata sa!

Ș'atunci cum rămânem cu vârtutea întăririi elementului nostru românesc în frunțile noastre comune? Unde vor fi aceia, cari din suflete pline de avânt să toarne vântuți și râvnă pentru o nouă și luminată viață, în inimile tinerelor generații?

Cu drept cuvânt am avea atunci să ne înspăimântăm de noul proiect de reformă, căci el dând peste dascăli slabi, ne va răsturna școala!

Și când nu am mai avea școală, — e lung drumul dela leagăn până la altar...

De aceea zic vouă, *preoți și învățători*, frunți și *cărturari* ai neamului meu și bisericii mele, veghiați asupra poporului, luminați-l, să îndrepteze și încunjure greșala amenințătoare a reducerii mijloacelor de luptă pentru luptător, fatală în urmările ei, acolo unde s'a zămislit!

Cuvânt de îngropare

Vechiului **Ștefan**, Domnul Moldovei ce s'au numit Mare pentru marele vredniei și vitejii ale sale.

Omul ca iarba, zilele lui...

(Urmare și fine.)

Partea a treia.

Ce loc a lăsat în pământul acesta, unde să nu fi ridicat altare lui Dumnezeu? Pe cât de izbânzile lui pământul acesta sună, pe atîta de slujbele ce se cîntă în bisericile ce a zidit, răsună! Și de câte-ori vrăjmași a împilat, de atîtea ori spre mulțumită casei lui Dumnezeu a zidit: patruzeci de lăcașuri sfinte, de unde neîncetat în toate zilele bune mireasmă a rugilor către Dumnezeu pentru pământul acesta se ridică. Așa **ȘTEFAN** în cîl a trăit cu armele ne-au apărat, și după moarte-i sfintele acele rugi pînă astăzi ne țin. O fericit suflet, pentru care atîtea jertfe se ridică spre ertarea păcatelor, și curățit lingă Mintuito-
rul locuști! O pămîntean blagoslovit, că așa ai trăit, ca viața aceasta să-ți fie o lesne mijlocire prin care nemurirea să agonisești! O stăpînitor cuvios, căruia puterea și avarea spre împlinirea legii lui Cristos i-a slujit, și mai pe urmă creștin adevărat, căruia în toată viața grija sfîrșitului celui bun a fost.

Aceasta, iubirii mei auzitori, trebuie să fie în gândul și cugetul nostru, nu cum să trăim,

ci cum să murim! Că de această razimă toată mîntuirea noastră. Au nu și la lucrurile lumesti de sfîrșit spînzură toată isprava trebii, de unde și acel iscusit cuvînt a născut: »sfîrșitul încoronează lucrul?« Și de vreme ce buna cuviință la aceste fragede și putrede o păzim, cu cât mai vîrtos la ale sufletului se cade. Aceasta, aceasta în ochii săi avînd-o *Ștefan*, viața toată îi era o curgere spre bunul sfîrșit. De câte ori în mijlocul taberei, atunci când puțină odihnă are un vovod, neclintindu-se și nemișcându-se de apropierea oștilor vrăjmașe, statornic întru sine, trimițînd tîmăia rugilor sale la Dumnezeu, cum ar birui păcatul cugeta. De câte ori, zic, cu posturi lungi și seci își zămora trupul și își curăția sufletul, ca să-l dea fără prihană în mîna celui dela care l-au luat! Dar ce voi zice pentru acel dor de dragoste ce avea mai de-a pururea cu sfîntul și prea curatul trup și sânge a lui Christos să se cuminice, însă nu din nesimțire ca mulți alții, ce din căldura ce avea, ca gătit fără de frică și cu tărie lovitura morții să primească? Și pentru-că nu știa ceasul acela care pe mulți când nu gîndesc îi înghite, pentru aceea de-a pururea priveghea ca să fie gata. De merge la oaste ca o oaie către cuțit era. De petrecea în pace cu smerenie și tăcere porunca celui de sus aștepta, de-a pururi urechile lui la glasul bisericii era, ca să asculte și să facă cele pentru bun sfîrșit.

Sfinții lui Dumnezeu! Voi știți de câte ori vouă se ruga! Nu cerea viață îndelungată, nu-avuții multe, nu isbânde luminate, ci cum se se-vărșească bine! Voi, sfinți îngeri, auziați suspinele și plînsurile lui! Voi l'ați auzit, zic, și legheoanele voastre cele nevăzute împrejurul lui v'ați pus și dintr'atîtea primejdioase războaie l'ați scos nevătămat! El a cunoscut ajutorul vostru și după cum a făgăduit a făcut. Acum îngreindu-l anii și bătrînețele viind peste dînsul, neputințele trupesti adăugându-i-se, în post și lacrimi ziua cea strașnică aștepta! Veniți, zicea, fii mei, veniți și să vă zic vouă: în calea lui Dumnezeu umblați, pe supușii voștri apărați, pe cei slabi ajutați! O învățătură care nu numai cu slove de aur a se scrie prin toate orașele se cade, ce și pe lespede a inimei sale fie care Domn să o tipărească. Vedeți mărimea inimei acestui Domn! Vedeți a lui cugete sfinte! Vedeți a lui cuviosie creștinească! Deșteptați-vă stăpînitorii noroadelor, ascultați, îndemnați-vă, urmați.

Acestea după ce zice, pleacă grumazul său, și primește lovitura morții! A murit!

Așa de în grabă la acest loc de îngropare sosim! Atîtea laude, slave măriri între aceasta se încheiară; aici se obârșiră toate lucrurile lui. Acest viteaz nebiruit, acest Domn vestit, acest stăpînitor puternic, au doar țărână va să se facă?

Intr'acest mormânt să se închiză toate vredniciile lui? Acest trup, care cu armele fulgera peste vrăjmași, și ca un trăsnet îi obora, ce acum pe năsalie fără de mișcare, gălit spre putrejune și mâncarea vermilor? O ceas groaznic! O stâncă primejdioasă de care toți ne lovim, unde nădej-dile noastre cele dulci pentru puterea noastră se sfărâmă și norocirea cade, moarte nemilostivă, care pe toți ne cernesti, ne rupi întâiu inimile, răpind pe fiii, pe frații, pe părinții noștri, și mai pe urmă și pe noi ne îngropi în pământ! Viață amăgitoare! care ne îndulcește toate simțirile ca mai cu amar să te perdem. Dar îți mai deștepta, să cunoaștem că cei ce fac faptele legii trăind și murind în Iisus Christos, se învrednicesc nesfârșitei bucurii întru a sa cerească împărăție.

Amin.

Cbestiunea poveștilor în școala poporală.

Planul cel nou de învățământ pentru școalele noastre populare, prescrie pentru cl. I din studiul religiunii povești și fabule. Dintre povești însă: Capra cu trei ezi. Fata bărbată și fata leneșă. Mama și fetița. Cei trei fluturași. etc. lăsind mai departe frâu liber fiecărui învățător să-și aleagă povești și fabule după plac.

Scopul religiunii în școala poporală e de a forma din elevi oameni religioși-morali și creștini luminați, și acest scop îl urmărește și noul plan de învățământ. Dar să vedem prin povești și fabule putea-se-va realiza acest scop respective putea-se-va pune basă solidă la învățământul religiunii prin mijloacele amintite? Eu mărturisesc din capul locului că nu! Poveștile pot să influențeze asupra fantasiei elevului, dar asupra moralității nu, mai cu seamă dacă le vom lua de-a valma, fără nici un sistem. Să analizăm numai povestea: Capra cu trei ezi, din noul plan, care e pusă în locul prim ca exemplu și ne vom convinge că e așa. Capra merge de acasă. Lupul în lipsa ei mănâncă doi din ezii caprei. Mezinul, care era mai isteț și se ascunsese, scapă de moarte și la reîntoarcerea mamei sale îi povestește toate cele ce s'au întâmplat. Capra căută prilegiu să-și răsbune. Îl ademeneste să șadă pe un scaun de ceață, care topindu-se lupul cade în goapa cu jărătic. Poftim acum a constrânge învățătura morală! Un exemplu ce stă în flagrantă contradicție cu legea morală: *Să nu răsplătești răul cu rău ci totdeauna cu bine!*

Planul cel nou de învățământ apoi lasă frâu liber fiecărui învățător să-și aleagă povești și fabule după plac. Vezi asta numai ne-a mai lipsit; Ca viitoarele esamene finale să vezi apoi spor. Învățătorii vor emula, care de care să învețe cu elevii mai multe și mai frumoase povești. Și nici

n'ar fi lucru greu, povesti doar a auzit fiecare când a fost mic și e doar recunoscut că mintea elevilor e foarte accesibilă pentru narațiuni. Și să nu se mire atunci Domnii inspectori și Domnii comisari, dacă vor auzi povești cu Feț-frumoși cu smei, cu balauri, și cu Ilene-Cosânzene. Lucrul e foarte ușor. Dar într'alt loc zace răul, la care eu m'am gândit. Cutare Fêt-frumos are să cutri-ere mări și țări. *Așadar că e exemplu bun de a crește din elevi niște Vântură-țeară, niște cască gură, niște aveaturieri?* În cale e ajutat de sfânta Mercuri, o babă-vrăjitoare de a noastră, care-i dă bună oară un peptene, cu ajutorul căruia străbate pădurea cea deasă. *Așa că e minunat exemplu de a face să creadă în crăji, pe cari noi altcum avem să le combatem la orice fas, din toate puterile!* După ce străbate pădurea cea deasă deasă, mai are să străbată și o apă mare mare. Dar o străbate și pe asta ușor cu ajutorul Sfintei Vineri: Se dă de trei ori peste cap și o străbate. În urmă eală-l, ajunge la un palat, la palatul unui smeu. Dar nu face nimic. Fêt-frumos e stăpân pe situație, l'a învățat doar sfânta Vineri ce să facă. Scurpă numai de trei ori și scoate buzduganul și retează capul smeului ori cele 7 limbi ale balaurului și de loc ajunge stăpân peste cutare zână, bună oară Ileana-Consânziana și peste comoara smeului. *Așa că sunt exemple clasice, de a crește din elevi niște superstitioși, niște uverturieri, niște criminali și niște parasiți pe cari norocul i-a ajutat ori unde.* Și e foarte natural. Elevii în etate de 7 - 8 ani și așa nu pot pătrunde în înțelesul etic al poveștilor. Mintea cea crudă a elevilor toate ființele mitice le va străforma în ființe reale. Și aplicându-le în praxă, Fet frumos din poveste se străformă într'un flăcău de-al nostru când pleacă bunăoară să se însoare. Sfânta Mercuri ori Vineri în niște babe vrăjitoare de ale noastre cu cari ne întâlnim la tot pașul. Smeul e rivalul cu care stai față în față; buzduganul din poveste acum se străfoarmă în cuțit cu care repui pe dușman și ai câștigat o comoară și pe Ileana-Cosânzeana. Aceasta ar fi înțelesul poveștilor noastre pentru mintea elevilor din școala poporală. Și educația aceasta ar aduce rod din belșug. Cetim și așa tot des lucruri de aceste: Și acum n'avem decât să cultivăm acest gen de literatură și în școală și ne vom mira că unde vom ajunge!

Planul cel vechiu a cuprins material abstract pentru mintea elevilor; cel nou tinde spre o direcție mai practică. Parcă ni-e data să alunecăm dintr'un estrem în celalt!

Celor ce au redactat noul plan de învățământ sunt dator cu cea mai mare stimă și devotament și știu că nici unuia din ei nu sunt în stare să desleg curele încălțămintelor. Dar și noul plan de învățământ e opera unor oameni,

cari încă pot ca să greșească. Ear după părerea mea, aceasta este greșala cea mai mare.

Mi-ar plăcea foarte mult dacă ar veni cât mai mulți să discute tema aceasta. De asemenea mi-ar părea foarte bine de ar veni cineva să ne descoperă idei noi pe cari eu nu le-am văzut, ca din ciocnirea mai multor idei să se facă lumină!

Roșia 12 Iunie 1904.

Iosif Stanca.
învățător.

Ortografia română.

Academia Română în sesiunea sa din primăvară a adoptat următoarele reforme în ortografie:

1. Diftongii *ea* și *oa* să se scrie totde-auna **ea** și **oa**, iar nu *é* și *ó*, fiind-că regula nestrămutată a scrierii românești este: că acele sonori, pentru cari se știe litera latină corespunzătoare, se scriu cu acea literă, și prin urmare *a* nu se poate suprima și ascunde sub accent.

2. Grupul de consonante **șt** se va scrie totde-auna **șt**, indiferent dacă vine dintr'o formă fleționară cu **sc** sau nu; vom scrie dar': crești, pești, știință etc., conform regulei menționate mai sus.

3. Asemenea și din aceeași cauză sonul *z* se va scrie totde-auna **z**, chiar când vine ca formă fleționară dintr'un *d*; vom scrie dar': verde — verzi, roză, poezie etc.

4. *Î*, scurt se va însemna cu **i** simplu fără semnul scurtării, asemenea *î* scurt cu **u** simplu. În puținele cazuri însă, unde *i* și *u* la sfârșitul cuvintelor sunt întonate (de ex. la unele forme de conjugare), întonarea se va arăta prin accentul grav. Vom scrie dar': *oameni*, *copii*, *iubire*, tu *auzi*, el *auzi*, a *întocmi*: *nou*, *sau*, *tăcu*, *făcu*.

Ortografia are se indice litera sonului dar' nu și toate nuanțele de pronunțare ale lui. Astfel semnul scurtării va rămânea în scrierea noastră numai pentru vocala întunecată **a**; simplificarea foarte importantă la învățarea cetirii și scrierii în școală, și tot de o dată mai apropiată de ortografia limbilor romanice, în fața cărora nesfârșitele noastre semne de până acum, mai ales multele scurtări peste *i* și *u* și accentele peste *e* și *o*, ne arătau prea înstrăinați.

5. Sonul *ă* se va scrie totde-auna cu **ă**.

6. Sonul **î** să scrie cu litera **â**; când însă *î* este la începutul unui cuvânt, să scrie cu **i**.

CRONICA.

P. S. Sa D-l Episcop diecesan a plecat Luni la Timișoara, unde a făcut visite fruntașilor vieții publice și fruntașilor societății românești.

Din Timișoara P. S. Sa a plecat la Lugoj, și a înapoiat visita P. S. Sale d-lui episcop V. Hosszu, de unde a plecat la Lucareț, la Il. Sa Dr. I. Gal și s'a întors la reședința sa Miercuri, cu trenul de după amiaz.

Jubileul Cuntan. Tinerimea dela institutul ped. teol. Andreian din Sibiiu, a făcut o frumoasă serbare la 26 Iunie n., aranjată de societatea de lectură „*Andrei Șaguna*“, din incidentul împlinirii anului al 40-lea de serviciu la seminarul „*Andreian*“ a profesorului de cântare bisericească și tipic, domnul *Demetriu Cuntan*.

Afară de elvi, membri ai societății „*Andrei Șaguna*“, numărös public român a luat parte la aceasta serbare școlară, anume: profesori, asesori consistoriali, funcționari de la „*Albina*“, etc., și o frumoasă cunună de dame.

Înaltpreasfinția Sa, domnul arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu, de asemenea a onorat cu prezența aceasta serbare școlară și și-a exprimat bucuria, văzând cum a prins rădăcină în inimile tinerimei de la seminarul „*Andreian*“ simțul de recunoștință, cea mai frumoasă dintre podoabele omului. Pe jubilent îl felicită pentru recunoștința ce o arată elevii față de el, și îi dorește, ca aceasta recunoștință să se perpetueze încă mult. Ear' intru cât nu i-s'ar arăta în măsura cuvenită din partea oamenilor, fie sigur că ceriul are să i-o recunoască.

† **Ilie Curescu.** Cu adânci regrete înregistrăm moartea fruntașului din părțile bănățene Ilie Curescu, president al comunității de averea din Caransebeș, deputat sinodal și congresual, etc. etc., care Vineri dimineața a trecut la cele eterne, în mod subit, în Caransebeș.

Funerariile s'au început Dum. la orele 2 d. m. oficiând I. P. C. Sa archimandritul-vicar Filaret *Musta*, asistat de presbiterii Mihaiu Popovici (Orșova) Ioan Pepa (Buziaș) și de 20 preoți. Actul înmormântării s'a săvârșit cu onoruri militare. Autoritățile civile și militare, reprezentanții tuturor societăților locale, grănicerii cât și numeroși prietini și cunoșcuți ai răposatului au urmat carul mortuar, încărcat cu număroase cununi. În biserica Sf. Ilie din Caransebeș P. S. Sa Episcopul Nicolae *Popea* a cetit rugăciunea de deslegare, ear' I. P. C. Sa archimandritul *Musta* a rostit discursul funebral. După terminarea funerariilor cociugul a fost așezat în cripta familiară.

Cauțiunea oficerilor. În timpul din urmă intrând la ministrul de războiu mulțime de petițiuni pentru a se da oficerilor concesiune de căsătorie și în lipsa cauțiunii întregi, ministrul a dat tuturor comandelor ordin, ca în viitoriu să nu mai recomande spre încuviințare cereri de acestea intrate de la oficeri în etate de sub 30 ani. În viitor au să se iee în considerare numai cererile intrate de la căpitani, oficeri de stat major, de la oficeri de aceia cari înșiși au fete de măritat, și de la oficeri trecuți peste etatea de 30 ani.

Moartea baronului Nopcea. Vineri, în 24 Iunie a repausat baronul Francisc Nopcea, fost mareșal al împărătesei Elisabeta. Baronul Nopcea a fost mareșalul împărătesei dela 1868—1895, când s'a retras din cauze de bătrânețe. El s'a bucurat de favorul deosebit al Măjestăților Lor și i-s'a rezervat o locuință în „*Hofburg*“ până la moarte. Nopcea s'a născut la 1815

și a murit la moșia fratelui său Alexe Nopcea, în comitatul Hunedoarei. Nopcea era Român de origine și este fratele lui Vasilie (răposat) fost fișpan al comitatului Hunedoarei, care a luat parte la adunarea de pe „Câmpul libertății“ din Blașiu, îmbrăcat în costum național românesc. Ziarele maghiare îl parentează cu elogii, spunând că era maghiar de baștină.

* **Sărbătoarea lui Ștefan cel Mare.** S'a hotărât, ca discursul festiv istoric la sărbătorile dela Putna în amintirea lui Ștefan cel Mare să fie ținut de dl prof. univ. din București Dr. Dimitrie Onciul. Cu ocaziunea sărbătorilor se vor pune la dispoziția publicului participant trenuri spaciale cu preturi moderate tour și retour, pentru Putna. În atelierul de tinichigerie ariistică dela școala superioară de arte și meserii din București s'au lucrat mai multe obiecte de armatură, după modul celor din timpul lui Ștefan cel Mare, cari vor servi la procesiunea ce va avea loc cu ocaziunea aniversării din 3 Iulie. Între altele sunt de remarcat: 300 scuturi, 100 lănci, 100 buzdugane, 100 ghioage nestrujite 100 arcuri, 500 săgeți, 10 steaguri, coroana și steagul lui Ștefan cel Mare, toate bine reușite. O prea frumoasă impresie produce coroana lui Ștefan cel Mare, ucrată artistic, împodobită cu frumoase imitațiuni de pietri prețioase, precum și steagul, sub care a luptat Ștefan cel Mare în numeroasele sale războaie.

„**Luceafărul**“ Am primit Nr-ul 9—11 al revistei literare din Budapesta „Luceafărul“ cu următorul sumar: „Familia“, articol jubilar de Al. Ciura; „Cenușe“, novela de Z. Bărsan; „O comunicare“ de N. Dobrescu; „Zadarnic“, poezie de Z. B.; „Hoțul“, schiță de I. Agârbicean; „După riguros“, schiță de Simin; „Clipe dela țeară“, de I. Ciocârlan; „Apostolul“, poezie de N. Otavă; „Ioan Bianu“, de Oct. C. Tăslăuanu; „Seminarul român din Lipsca“, de O. C. T.; „Flori de ghiață“, poezie de Liliac; „Tragedia Omului“ de Em. Madách, trad. de O. Goga; „Foi răzlete“ de Dr. S. P.; „Din intermezzo“, poezie de L. Daus; Ilustrații: Iosif Vulcan, Ioan Bianu; Cronică și notițe; Cărți și reviste. Abonamentul 12 cor. pe an, pentru învățători, preoți săraci și studenți: 7 cor. Administrația: Budapesta. Str. Vörösmarty, 60/a.

Bibliografie. Am primit următoarele publicațiuni: „Az erdélyi görög-keleti egyház és a vallásunio a XVIII század folyamán“, bölcsészeti értekezés — teza de doctorat în filosofie a d-lui *Ioan Lupăș*.

Lucrarea e o prețioasă contribuțiune la istoria bisericeii noastre și neamului românesc de dincoace de munți: și ne lasă să întrezărim în autorul ei un temeinic istoric științific.

Câteva pagini din trecutul comunei Seliste este titlul unei monografii a d-lui *Ioan Lupăș*.

Lucrarea e serioasă și basată pe documente istorice. Poate fi citită cu plăcere și folos. Prețul 50 fil. (Ed. Tip. Arch. diec. Sibiiu).

Șovinismul confesional în istoriografia română ardeleană. studiu critic de „Veridicus“, — e o prețioasă disterațiunea, în care se indică metoda și criteriile critice istorice, combătându-se în special, din punct de vedere istoric științific, defectele școalelor istorice din Blaj, din trecut (P. Maior) și din prezent (Dr. Aug. Bunea). — Prețul 60 fil. Edit. Tipogr. Archid. din Sibiiu.

Posta administrațiunei.

I. Dan, Siclău. Prețul de publicare 6 cor., așteptăm achitarea.

Concurs.

Pentru îndeplinirea stațiunii vacante învățătoresci din comuna **Selciva** protopresbiteratul Lipovei — se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani: 600 coroane. 2. Pentru serviciul de cantor în și afară de biserică, 3 jugere de pământ arător. 3. 8 stângini de lemne, din care are a să încălzi și sala de învățământ. 4. Pentru scripturistic: 10 coroane. 5. Pentru conferințe: 15 coroane. 6. Cortel liber în edificiul școlar, cu grădină de legume.

Recursele ajustate cu documentele de evalueațiune legală prescrisă, și cu declarațiunea, că, dreptul la cvineveual, după serviciul prestat eventual în altă comună, decând și-l compută, — adresate comitetului parochial din Selciva, — au a subșterne, până la termenul sus indicat P. T. D-lui Voicu Hamsea protopresbiter în Lipova (Lippa); ear' recurenții sunt avisați a se presenta, în sf-ta biserică din Selciva, în vre-o Duminecă ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Selciva, 8/21 Iunie 1901.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc vacant din **Groși** (tractul Radnei) prin aceasta se escrie concurs, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 400 cor. 2. Pentru conferințe 16 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 4. Pentru famulație 20 cor. 5. Pentru lemne din care se va încălzi și sala de învățământ 72 cor. 6. Cortel cu grădină și pământ arător pe deal. 7. Dela înmormântări fără liturgie 40 fil., cu liturgie 1 cor. Pentru întregirea salarului la minimalul prescris de lege, precum și pentru cvineveuale se vor face pașii necesari la Inaltul Guvern.

Cei ce doresc să ocupe acest post să-și trimită recursurile ajustate cu toate documentele de lipsă și adresate comitetului parochial din Groși P. o. domn Procopie Givulescu, ppresbiter în M.-Radna, iar dânsii în cadrul termenului de recurs, să se presinte în sfânta biserică din Groși spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Procopie Givulescu* ppresbiter și inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător din comuna **Saboleiu** tractul Peștesului, se escrie concurs cu termen de alegere 20 Iulie v. 3 August n. 1904.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1) Salar în bani gata 360 cor. 2) intravilan de circa 2 jugere mici 40 cor. 3) estravilan de circa 10 jugere mici 200 cor.

Alegândul învățător fără altă rebonificare e îndatorat a îndeplini și postul cantoral pentru care va primi dela înmormântări mici a 80 fil, dela înmormântări mari 1 cor. dela cununii și sfințirea apei mici a 40 fil.

Se notifică că alegândul învățător are să solvească sarcinile publice după pământul beneficiat.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate conform regulamentelor în vigoare, adresate comitetu-

lui parochial din Sabolciu, să-le trimită M. On. Domn Iosif Moldovan adm. protopresbiteral și inspector școlar în Ūrgeteg p. u. Élesd, ear până la alegere să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Sabolciu pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Sabociu la 28 Maiu v. 1904.

Ioan Mangra
preș. ctului par.

George Pribac
notar

Cu consensul meu *Iosif Moldovan* adm. ppresbiteral

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător din comuna **Copăcel** tractul Peșteșului, se escrie concurs cu termin de alegere **20 Iulie v. 2 August n. 1904.**

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1) Salar în bani gata 360 cor. 2) 4 jugere de pământ 120 cor. 3) 12 cubule cocuruz sfârmat 120 cor. La oală 600 cor. Cvarțir cocuruzător cu 1/2 juger de grădină.

Recurenții sunt poștiți, ca recursele ajustate conform regulamentelor în vigoare, adresate comitetului parochial din Copăcel, să le trimită M. On. Domn Iosif Moldovan adm. ppresbiteral și inspector școlar în Ūrgeteg p. u. Élesd și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Copăcel spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. — Alegendul învățător va avea a îndeplini și funcțiunile cantorale, pentru care va primi stolele usuate.

Din ședința comitetului parochial ținută în Copăcel la 20 Maiu v. 1904.

Comitetul parochial.

Cu consensul meu *Iosif Moldovan* adm. ppresbiteral.

—□—

2 3

Nr. 332/1904 F. G.

Spre scopul conferirii de stipendii din „*Fundațiunea lui Gozsdu*“ pe unul școlar 1904/5 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militari la armata comună și honvezi se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericei ortodoxe orientale române, spre care scop se cere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clasula parochului competent, că și de present apatin la biserică greco-orientală română;

b) că studiază cu succes bun la vre un institut public din patrie, spre care scop au să subștearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1903/4, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei police competente. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

∴ Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întra'cel timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, precum și aceea, dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voesc să studieze în străinătate, ca în

casul dacă li se va vota stipendiul, să se poată îndată exopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor stabilite în acest concurs (p. a. c. 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor etrada coman-dei școalelor militare, dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la Representanța fundațiunei lui Gozsdu, Budapesta VII, holló utca 8 sz. **până la 5 August st. n. a. c.**

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali prin urmare și cei absovenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, că până le terminul sus indicat, și pe lângă observarea p. 3, din acest concurs, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1903/4 căci alt cum li-se va sista stipendiul, respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele sus amintite sau sosite după terminul escriș, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul expeditiei regulate, fie care concurent să indice în petițiune locul și poștă ultimă, unde este a i-se trimitte rezoluțiunea Representanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozsdu ținută în Iunie 1904

Comitetul

—□—

2—3

Se escrie concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc devenit vacant prin departarea învățătorului Pavel Dirlea, dela școala superioară din **Covăsiț**, protopopiatul Șiriei (Vilagos) diecesa Aradului cu termin de alegere 11/24 Iulie 904.

Dotățiunea anuală împreună cu acest post este 1) Locuință cu grădină, 2) Salar în bani 300 cor. și cuivenalul prescris de lege. 3) Usufructul a 5/8 sesiune pământ 600 cor. 4) 6 orgi de lemne 10 cor. 5) Paușal de scripturistică 10 cor. 6) Spese de conferință 9 cor. 7) Pentru curatorat 30 cor. Dela înmormântări unde va fi poștiut 1 cor. cu liturg. 2 cor.

Dela competenți se cere: extras de botez, testimoniu despre absolvirea preparandiei cu succes bun, testimoniu de ecalificațiune, atestat de servițiu de până aici, și declarațiune față de timpul când își formează dreptul la cuivenal; trebuie să documenteze cu atestat că e în stare să conducă cor pe note.

Alesul fără alta remunerație este îndatorat a conduce strana și a deda tineretul la cântările liturgice nu altcum e îndatorat a conduce socolile cultului și a ajuta cassarului cultual.

Cei cu clase vor fi preferiți

Petițiile astfel instruite și adresate comitetului parochial sunt a se trimite până în 4/17 Iulie 1904. P. On Oficiu protopopesc Șiria (Világos) iar până în ziua alegerii în cutare Duminecă ori sârbătoare a se prezenta în S. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința com. par. ținută în 30 Maiu 12 Iunie 1904.

Porfir Popescu
preș. com. par.

George Boțioc
not. com. parochial.

În conțelegere cu mine: *George Popovici* protopresbiter-inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii vacante învățătorești din **Dumbrăvița** (ppresbiteratul Radna) se escrie concurs, cu **termin de recurgere de 30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar cor. 632; 2. Pentru lemne 168 cor; de-acî se va încălzi atât școala cât și cvartiu învățătoresc. 3. Pentru conferințe 24 cor. 4. Pentru Scripturistică 20 cor. 5. Pentru curator 24 cor. 6. Folosința alor 11 jug. 1585□ pământ arător.

Dela recurenți: se recere pe lângă documentele prescise, atestat, că e capabil să instruiască și conducă cor, apoi declarațiune relativă la timpul, de cînd ține cont de cvincevenal.

Doritorii de a ocupa această post să-și trimită recursele ajustate cu documemtele recerute și adresate comitetului parochial din Dumbrăvița, P. O. D. Procopie Givulescu ppresbiter în M. Radna, iar dênșii să se presinte în cadrul termenului de recurs în Sta biserică din Dumbrăvița spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial

În coțelegere cu mine: *Procopie Givulescu*, ppbiterins. șc.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești cu clasele superioare dela școala din comuna **Măndruloc** prin aceasta se escrie concurs cu **termin de 30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) 800 cor. bani gata salar fundamental, b) 20 cor. pentru scripturistică c) 20 cor. pentru conferințe, d) 20 cor pentru curatorat e) 6 stângini de lemne pentru încălzirea salei de învățămînt și pentru trebuințele sale, f) locuință cu două odăi și apartinențele, toate neescepționabile, cătră cari o grădină mai mare și alta mai mică, g) venitul dela înmormântări și anume: dela înmormântări fără liturgie 1 cor. 60 fil., cu liturgie 2 cor.

Find dorință generală în comună înființarea unui cor vocal, se pune în prospect și comitetul ia angajament pentru acordarea unei remunerațiuni cinstite, dar recurenții vor trebui să producă atestate dela competenți că au desteritatea pentru înființarea și conducerea unui cor vocal. Remunerația nici la un cas nu poate trece peste suma de 200 cor. și se va asemna amăsurat rezultatului prestat.

Cvincevenalele prevăzute în lege se vor acorda numai după serviciu de cinci ani aici în comuna Măndruloc.

Recurenții își vor înainta recursele instruite conform §-lui 60 din Regulamentul pentru organizarea învățămîntului în școlile populare P. On. Demn Vasilie Beleş protopresbiter tractual ca inspector de școale, adresate comitetului parochial, în termenul conerusal și sunt datori a se presenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în sf-ta biserică de aici, pentru a-și arăta arăta desteritatea în cele rituale.

Cel ales va fi obligat a împlini și serviciile cantorale.

Măndruloc, din ședința com. par. ținută la 6/19 Iunie 1904.

Nicolae Cristea
notar

Iancu Ștefănuț
preș. com. par.

În coțelegere cu mine: *Vasilie Beleş* ppresbiter și insp. de școale

—□—

2—3

Pentru ocuparea postului de învățător gr. or. rom. la școala din **Lăpușnic** inspectoratul Leucuseștilor se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de 11/24 Iulie cu următoarele emolumente:

1. În bani gata 480 cor. 2. Locuință liberă cu intravilan 3. 24 metri lemne din care are a se încălzi și sala de învățămînt 4. Conferință și scripturistică 20 cor. 5. Întregire dela stat ca ajutor la minimalul salar conform legilor ministeriale. Recursele instruite și ajustate în sensul legii au să se adreseze comitetului parochial din Lăpușnic avînd a se presenta recurenții în vre'o Duminecă ori serbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Recursele să se trimită inspectorului școlar Ioan Căpitan până în 9/22 Iulie 190. în Cladova p. u. Bethlenhâza comitatul Caras-Severin.

Lăpușnic la 21 Mai st. v. 1904

Comitetul parochial

În coțelegere cu mine: *Ioan Căpitan* inspector școlar.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala I de băieți (sub Nr. 257) (clasele inferioare) din comuna **Săcușigi** (protopresbiteratul (Timișorii) se escrie concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pe lângă următorul salar: În bani gata 340 cor.; 24-60 Hl. grâu 300 cor.; 120 cor. pentru lemne, din cari se va încălzi și sala de învățămînt, — 24 cor. diurne pentru participarea la conferințele învățătoresți, — 10 cor. pentru scripturistică și cvincevenalul prescrist de lege, computat după cinci ani prestați în aceasta comună. Cvartir liber în edificiul școlar de sub Nr. 257 cu grădină întra și estravilană. Dela recurenți se recere: e valificațiune învățătorescă prescristă de legile în vigoare, atestat despre purtare, desteritate în cântările bis., spre a conduce strana st. și capabilitate de a instrua corul vocal bis. esistent, pentru care (alesul) va primi anual o remunerație de 1/3 parte din venitul curat al corului; ear până la alegere să se presente în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Recursele adresate comitetului par. din Săcușigi, să le subștearnă P. O. Oficiu protopresbiteral la Timișoara.

Comitetul parochial.

Cu consensul protopresb. *Dr. Tr. Putici*, m. p. inspector de școale.

—□— 2—3

Pentru întregirea definitivă a posturilor învățătoresți din parochiile: **Checheș**, **Ficătar** și **Têrgoviște**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu postul din Checheș sunt: a) în bani gata 400 cor.; b) 20 chible grâu à 6 cor. și 30 chible cucuruz à 4 cor. 200 cor.; d) pentru scripturistică și conferință 22 cor.; c) 32 metri lemne, din cari este a se încălzi și sala de învățămînt și f) dela înmormântăr, unde este pofit, 40 respective 80 fil. Afară de acestea, locuință liberă cu grajd și cu grădină.

Cele împreunate cu postul din Ficătar sunt: a) în bani gata 388 cor.; b) 2 jugere pământ à 40 cor. jug. 80 cor.; c) 6 metri grâu à 12 cor. și 6 metr. cucuruz à 10 cor. 132 cor.; d) scripturistică și conferința 20 cor.; e) 22 metri lemne, à 4 cor. metrul, din cari este a se încălzi și sala de învățămînt. Pe lângă aceasta locuință liberă cu grajd și cu grădină.

Cele împreunate cu postul din Têrgoviște sunt: a) în bani gata 300 cor.; b) 13 m. metrice grâu și cucuruz 156 cor.; c) 4 $\frac{1}{2}$ jugere pământ arător cl. I. à 32 cor. jug. 144 cor.; d) pentru lemne, din cari este a se încălzi și sala de învățământ 60 cor.; e) pentru conferință, dacă participă 20 cor.; f) pentru scripturistică 10 cor.

Pe lângă aceasta locuință liberă cu 2 chilii, bucătărie și cămară și grădină de $\frac{1}{2}$ juger.

Se observă că aleșii învățatori, după pământul învățătoresc au să poarte toate sarcinile publice.

Reflecții, petițiile lor, instruate cu eslas matricular de botez, cu Testimoniu de calificare și întru-cât au funcționat ca învățatori, și cu atestat de serviciu dela respectivul inspector școlar, pe lângă Declarația că, cu începere de când își formează pretenșiune la cvincvenal, au să le trimită pe calea oficiului protopresbiteral din Belint (Bélincz, Temesmegye), comitetului parochial respectiv, având tot-odată a-se presenta, în lăuntru terminului concursual, într'o Duminecă sau într'o sêrbătoare, în sf. biserică a locului, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetele parochiale.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Prin aceasta se escrie concurs pentru stațiunea învățătorească dela școala conf. gr.-or. rom. din **Odvoș** (ppresbiterul M.-Radna), cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Bani gata 700 cor. 2. Bani pentru lemne 168 cor. 3. Dreptul de izlaz și pădure după $\frac{1}{2}$ sesiune pământ. 4. Dela înmormântări mari (cu liturgie) 2 cor; dela cele mici 1 cor. 5. Cvartir în natură, cu 2 odăi și cu-lină, cămară de bucate și grădină de legume. — Toate aceste venite ating suma de 868 cor.

Spesele de conferințe le plătește comuna politică, iar când de-aici se vor sista va primi învățătorul 10 cor. dela comuna bisericască.

Dela recurenți se recer atestatele prescrise de lege și testimoniu despre abselvarae alor 4 clase medii ori civile. Recursele lor afel ajustate le vor susțerne subscrisului Comitet parochial pe calea Pr. On. Domn Procopie Givulescu, protopresbiter și inspector școlar în M. Radna; având dênșii a se presenta în ve-o Duminecă ori sêrbătoare în S-ta Biserică din Odvoș, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. Cei cari știu înștrua și conduce cor vocal, vor fi preferiți. Se notifică, că alesul va avea săfină și școală de repetițiune și să fie și cantor fără altă remunerațiune, precum și catechisarea în școala sa.

Odvoș, la 30 Mai 12 Iunie 1904.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Procopie Givulescu* protopresbiter, insp. de școale.

—□—

3—3

Licitațiuni minuende.

Ven. Consistor diecesan din Arad cu datul 27 Maiu (9 Iunie) Nr. 3100/904, a incuviințat renovarea Sf. biserici gr. or. rom. din **Șiclău** (comitatul Arad.)

Pentru asigurarea renovării sf. biserici, subscrisul prin aceasta publică concurs pentru licitare verbală ținândă la **29 Iunie (12 Iulie) 1904** la orele 11 a. m. în casa bisericii.

Prețul de esclamarie 2911 cor. 99 fil. La licitare poate fie-care participa. care înainte de a se începe

licitarea, va depune la mânilor-prim episcopului bisericesc un vadiu de 10% din prețul de esclamarie în bani gata ori în hârtii de valoare.

Planul și pecificarea de spese se pot vedea la subsemnatul președinte al comitetului parochial.

Se primesc și oferte în scris, dacă acele vor sosi — francate — înainte de a se începe licitarea, cu vadiul corespunzător și în care se va cuprinde acea precisă declarațiune, că respectivul oferent cunoaște condițiunile de licitare și aceloră necondiționat se va supune.

Șiclău. la 13/26 Iunie 1904.

Iosif Dau,

președ. comitetului par.

—□—

1—2

Pe baza conclusului Venerabilului Consistor eparchial nrul 7583/903 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru edificarea unei școale noue cu două sale de învățământ și două locuințe pentru învățatori în comuna bis. **Fenlăc** (ppresbiteratul Timișorii)

Prețul de esclamarie: 907 $\frac{1}{2}$ cor. 92 fil.

Planul și proiectul de spese se pot vedea la oficiul parochial din loc.

Reflecții vor avea să depună înainte de începerea licitațiunii, ca vadiu, % din prețul de esclamarie, în bani gata ori în hârtii acceptabile.

Licitațiunea se va ținea Duminecă în :7 Iunie (10 Iulie) a. c. la 11 oare a. m. în școala conf. locală.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a da lucrările reflectantului cu mai multă garanță, fără privire la rezultatul licitațiunii. Condițiunile de licitațiune se vor comunica în special înainte de începerea licitațiunii.

Fenlac, din ședința comitetului parochial, ținută la 25 Aprilie 1904-

Comitetul parochial.

—□—

2—3

Se publică licitațiune minuendă pentru renovarea edificiului școlar (Nr. 263.) din comuna **Sêcusigi**, cu prețul de esclamarie 20 9 cor. 95 fil.

Licitațiunea se va ținea în 27 Iunie v. (10 Iulie n.) a. c. la 2 oare d. a. în școala de lângă biserică, din loc.

Înainte de licitațiune, reflectanții trêbue să depună vadiul de 10 % în bani gata, ori în hârtii de valoare.

Preliminarul de spese și condițiunile de renovare se pot vedea la oficiul parochial din loc.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a da lucrările aceluși întreprinzător, în care va avea mai multă garanță.

Sêcusigi, 6/19 Iunie 1904.

Comitetul parochial:

Alexandru Popovici
paroch și cond. of. par.

Cu consensul ppresb. *Dr. Traian Putici*

—□—

2—3